

אגב כך שהובאה מעלת דניאל על חגי זכריה ומלאכי, מביאה הגמרא מימרא בענין זה. אומרת הגמרא: **אֵינֶהוּ עֲדִיפִי מִיָּנִיָּה**, ואֵינֶהוּ עֲדִיפִי מִיָּנִיָּה – חגי זכריה ומלאכי היו עדיפים מדינאל בדבר אחר, ודינאל היה עדיף מהם בדבר אחר, **אֵינֶהוּ עֲדִיפִי מִיָּנִיָּה**, דִּאיֵנֶהוּ **נִבְיָא וְאֵינֶהוּ לֹאָן נְבִיא** – שהם התנבאו לישראל בשליחות ה', ואילו דינאל לא השתלח לשום נבואה. **וְאֵינֶהוּ עֲדִיפִי מִיָּנִיָּהוּ** – והוא היה עדיף מהם, דִּאיֵנֶהוּ **חָזָא וְאֵינֶהוּ לֹאָן חָזָא** – שהוא ראה את המראה המובא שם בספר דניאל, והם לא ראוהו.

מקשה הגמרא: **וְכִי מֵאַחֵר דְּלֵאָ חָזָא** – וכיון שחגי זכריה ומלאכי לא ראו את המראה, כמפורש בפסוק, **מֵאִי מַעֲמָא אִיבְעוּת** – מדוע הם נבהלו, כאמור בפסוק ש'חרדה גדולה נפלה עליהם'. מתרצת הגמרא: **אָף עַל גַּב דִּאיֵנֶהוּ לֹאָ חָזָא מִיָּד** – אף שהם לא ראו כלום, מכל מקום **מִלִּיָּהוּ חָזָא** – השר בשמים הממונה עליהם ראה והרגיש במראה זה, ומחמת כן נבהלו.

אִמְרֵי רַבִּינָא, שְׁמַע מִיָּנָה – יש ללמוד מאותו פחד שנפל עליהם, אף שלא ראו מאומה, דהאי **מֵאִי דִּמְבַעֲתִי** – מי שנבהל פתאום ללא סיבה נראית, הטעם הוא כיון דאָף עַל גַּב דִּאיֵנֶהוּ לֹאָ חָזָא – אף שהוא אינו רואה שום דבר המבהיל, מִלִּיָּה חָזָא – השר הממונה עליו רואה דבר שנבהילו. וּמֵאִי תַּקְנִיתִּיהּ – מה תקנתו להסיר מעליו את אותו דבר המבהילו. לִיְנִשּׁוּף מְדוּכָתִיהּ אֲרַבְּעָה נְרָמִידִי – יקפוץ ממקום עמידתו ארבע אמות. **אִי נָמִי** – דבר נוסף שביכולתו לעשות, לִיְקַרֵּי קִרְתִּי שְׁמַע – יקרא קריאת שמע. **וְאִי קָאִי** – ואם הוא עומד במקום הַמְנוּפֶּת, ואינו יכול לקרוא קריאת שמע, לִמָּא הוּא – יאמר לחש זה, **עֲוִיָּא דְּבִי מִקְּהָא שְׁמִינָא מִינָא** – העז הנמצאת בבית המטבחים שמינה ממני, כלומר, לך אל העצים והניחני.

הגמרא דורשת את הפסוקים האמורים לגבי חזקיה המלך: נאמר בנבואת ישעיה על מעלת חזקיה המלך ומפלת סנחריב (ישעיה טו): **לְמַרְכָּה הַמִּשְׁרָה וְלִשְׁלֹם אֵין קִין וְגו', אִמְרֵי רַבִּי תַנְחֻם, דְּרַשׁ פֵּר קִפְרָא פְעִיר צִיפּוּרִי, מִפְּנֵי מַה פֵּל אוֹת מִ"ם שְׁבָאֲמַעַע תִּיבָה פְתוּתָה, וְזוֹ – הָאוֹת מִ"ם שְׁבַתִּיבַת לְמַרְכָּה, כְּרוּם, וְנִכְבַּת לְמַרְכָּה, לְלַמֵּד שְׁבִיבָשׁ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת אֶת חֻקֵּיהוּ מֶלֶךְ יִהּוּדָה מִשִּׁית, וְאֵת סִנְחַרִּיב נֹגֵז וְנִגְנֹז, אֲמַרְהָ מִדַּת תְּרִין לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, וְמַה דוּד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שְׁאִמְרָה בְּמַה שִּׁירִית וְתַשְׁבְּחוֹת לִפְנֵיהֶן, אֵף עַל פִּי כֹן לֹא עָשִׂיתָ מִשִּׁית, חֻקֶּיהָ, שְׁעָשִׂיתָ לוֹ כֹּל הַנִּסִּים הַקְּלֹא – שֶׁנִּצַּל מִחִילוֹ שֶׁל סִנְחַרִּיב, שֶׁהִשְׁמִידוּ ה' לִפְנָיו, וְכֵן הִתְרַפָּא מִחִילוֹ, וְאָף עַל פִּי כֹן לֹא אִמְרָה שֶׁלָּהּ לִפְנֵיהֶן, וְכִי תַעֲשֶׂהוּ מִשִּׁית, לִקְדָּה נִתְתַּחֲבֵהּ הַמִּ"ם שְׁבַתִּיבָה זוֹ, כְּלוּמָר, נִסְתַּתְמוּ הַדְּבָרִים שֶׁעָלוּ בְּמוֹחַבְבָּה, לַעֲשׂוֹת אֶת חֻקֵּיהוּ מִשִּׁית.**

לאחר שאמרה כן מידת הדין, מִיד פְּתַחַה הָאֶרֶץ – ארץ ישראל וְאֲמַרְהָ לִפְנֵי וְלִפְנֵי ה', רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵינִי אוֹמְרַת לִפְנֵיהֶן שִׁירָה תַּחַת צִדִּיק זוֹ, וְעָשִׂהוּ מִשִּׁית, פְּתַחַה הָאֶרֶץ וְאֲמַרְהָ שִׁירָה לִפְנֵי, שְׁנֵאִמְרֵי (שם בד טו) **מִכְנָה וְמִקְצֵחַ הָאֶרֶץ וְמִירוֹת שְׁמַעֲנִי צְבִי לְצִדִּיק וְגו', וְאִמְרֵי דְּוִי לִי דְּוִי לִי אוֹי לִי בְּגָדִים בְּגָדוֹ וּבְגָדִים בְּגָדוֹ.** מבארת הגמרא את המשך הפסוק: כשנתנה הארץ ומירות שְׁמַעֲנִי צְבִי לְצִדִּיק, כלומר שמענו שְׁאִמְרֵי שֶׁר הַעוֹלָם – המלאך שכל העולם מסור בידו לִפְנֵי, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, צְבִינוּ – רצונו עשה לְצִדִּיק זוֹ. וְיֵצֵא פֶת קוֹל וְאֲמַרְהָ אֶת הָאִמּוֹר בְּהַמֶּשֶׁךְ הַפֶּסֶק דְּוִי לִי דְּוִי לִי – הסוד הנסתר שבדבר לי הוא, כלומר לה', והוא יודע מדוע מתעכבת ביאת המשיח. אִמְרֵי הַנְּבִיא – ישעיה, את האמור בהמשך הפסוק, **אִי לִי (אוֹי לִי), עַד מָתַי תִּתְעַכֵּב בִּיאַת הַמִּשִּׁיחַ.** יֵצֵא פֶת קוֹל וְאֲמַרְהָ אֶת הָאִמּוֹר בְּהַמֶּשֶׁךְ הַפֶּסֶק **בְּוִגְדִים בְּגָדוֹ וּבְגָדִים בְּגָדוֹ, וְאִמְרֵי רַבָּא, וְאִתִּיבָא** – ויש אומרים שאמר כן רַבִּי יִצְחָק, עִבְדוּן בְּוִזוּזָא – בחזים, שיבדו את ממון ישראל, וְכוּזוּ דְּכוּזוּ וּבְחוּזִים נוספים שיבדו אחריהם ויטלו מִיִּשְׂרָאֵל אֶת מַה שֶּׁהִנִּיחוּ הָרַאשׁוֹנִים.

הגמרא דורשת פסוקים נוספים בענין זמן ביאת המשיח. נאמר בפסוק: **מִשָּׁא דִּימָה אֵלֵי קוֹרָא מִשְׁעִיר שׁוֹמֵר מַה מִּלִּילָה שׁוֹמֵר מַה מִּלִּילָה וְגו' (ישעיה כא יא), אִמְרֵי רַבִּי יוֹהָנָן, אוֹתוֹ מִלֵּאָד הַמְּמוֹנָה עַל כֹּל**

הַרוּחוֹת – הנשמות, דְּוִימָה שְׁמוֹ, תִּתְקַבְּצוּ כֹל הַרוּחוֹת אֶצְל דִּימָה, אִמְרוּ לוֹ אֶת הָאִמּוֹר בַּפֶּסֶק **שׁוֹמֵר מַה מִּלִּילָה שׁוֹמֵר מַה מִּלִּילָה, כְּלוֹמַר מַה אָמַר ה' הַמְּכוֹנָה שׁוֹמֵר, בְּעֵינֵי הַגְּלוּת הַמְּכוֹנָה לִילָה, שׁוֹמֵר מַה מִּלִּילָה, מַתִּי הוּא קִץ הַגְּלוּת מִגְּלוּת זוֹ. וְאִמְרֵי לָהֶם דִּימָה אֶת הָאִמּוֹר בַּפֶּסֶק שֶׁאֲחִירָיו (שם כס יב) **אִמְרֵי שׁוֹמֵר אֶתָּא בְּקָר וְגַם לִילָה אִם תִּבְעִינוּ בְּעִינוֹ שׁוֹבוֹ אֶתָּו, כְּלוֹמַר, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּכוֹנָה שׁוֹמֵר, אֶתָּא בְּקָר, בְּסוּף תְּבוּא הַגְּלוּת הַמְּכוֹנָה בּוֹקֵר, אֲבָל תַּחֲלִילָה וְגַם לִילָה, תְּהֵא גְלוּת אֲרוּכָה הַמְּכוֹנָה לִילָה, וְאִם תִּבְעִינוּ, אִם תִּרְצוּ לְהִגָּל, בְּעִינוֹ, בְּקֶשׁוֹ רַחֲמִים, שׁוֹבוֹ בְּתֻשׁוֹבָה, וְאִן אֶתָּו, תְּבוּאוֹ לִזְמַן הַגְּלוּת.****

הגמרא מביאה ברייתא בענין חזקיה המלך שלא אמר שירה: **תָּנָא מִשּׁוֹם וְיִשְׁמֹו שֶׁל רַבִּי פִּפְסִים, נְנָא הוּא הִדְבֵּר לְחֻקֶּיהָ וְיִפְיִיעָתָה, כְּלוֹמַר, דְּבֵר מְגוּנָה עָשׂוּ בְּכָן חֻקִּיהָ וְעַם יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא אִמְרוּ שִׁירָה בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִרְגָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת חֵיל סִנְחַרִּיב, עַד שֶׁפְּתַחַה הָאֶרֶץ וְאִמְרָה שִׁירָה, שְׁנֵאִמְרֵי (ישעיה כד טו) **מִכְנָה הָאֶרֶץ וְמִירוֹת שְׁמַעֲנִי צְבִי לְצִדִּיק וְגו'. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אֶתָּא אוֹמְרֵי, נִאֲמַר בַּפֶּסֶק כִּשְׁבָא יִתְרוֹ לְמַדְבַּר וְשִׁמְעָה מִמֶּשֶׁה רַבִּינוּ אֶת נִסִּי יֵצִיאָת מִצְרַיִם, (שְׁמוֹת יח ט) וְאִמְרֵי יִתְרוֹ בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פְּרָעֹה, תָּנָא מִשּׁוֹם רַבִּי פִּפְסִים, נְנָא הוּא לְמַשָּׁה רַבִּינוּ וְיִשְׁשִׁי רַבִּינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא אִמְרוּ בְּרוּךְ ה' עַל הַצִּלָּתָם מִמִּצְרַיִם, עַד שֶׁבָּא יִתְרוֹ וְאִמְרֵי בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פְּרָעֹה, אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת הָעָם מִתַּחַת יַד מִצְרַיִם.****

הגמרא מביאה דרשה נוספת בענין יתרו. נאמר בפסוק: **וַיַּחַד יִתְרוֹ עַל כֹּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְיִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת יח ט), רַב וְשִׁמְוָאֵל בִּיאְרוּ אֶת הַפֶּסֶק, רַב אִמְרֵי, כְּוֹנֵת הַפֶּסֶק בְּלִשׁוֹן וַיַּחַד, שְׁהָעִבִּיד יִתְרוֹ חֶרֶב חֶדָּה עַל בְּשָׂרוֹ, כְּלוֹמַר שְׁקִיָּם בְּעַצְמוֹ מִצְוֹת בְּרִית מִלֵּלָה וְהַתְּגִייר. וְשִׁמְוָאֵל אִמְרֵי, שְׁנַעֲשֶׂה חֲדוּדִים חֲדוּדִים – קִמְטִים קִמְטִים כֹּל בְּשָׂרוֹ מְרֻבָּ צַעַר, עַל שֶׁשִּׁמְעָה עַל מִפְּלַת מִצְרַיִם. אִמְרֵי רַב, הֵינִי דִּאֲמַרִּי אֵינִשׁ – זהו מה שרגילים בני אדם לומר, גִּיּוֹרָא עַד שְׁעָרָה דְּרִי לֹא תִבְהֵא אִימָאִי קִמִּית – גר שהתגיייר, אל תבזה את הגוים בפניו ובפני בניו, עַד עֲשֶׂרָה דְּרוֹת, כִּיּוֹן שְׁבַתוֹךְ עֲשֶׂרָה דְּרוֹת לַהֲתַגִּיירוֹתָם עֲדִיין הֵם מְרַגְּשִׁים שִׁיבּוֹת לְגוּיִם, וְצַר לָהֶם בְּצַעֲרָם. הַגְּמָרָא דּוֹרֶשֶׁת עֵתָּה אֶת הַפֶּסֶקִים הָאִמּוּרִים לְגַבִּי מִלְחַמַת סִנְחַרִּיב בַּחֻקִּיהָ מֶלֶךְ יִהּוּדָה. בִּימֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָרַאשׁוֹן, שֶׁעָלָה סִנְחַרִּיב אֶל אֶרֶץ יִהּוּדָה וִירוּשָׁלַיִם לְהַחֲלֹם בָּהּ, וְכִשְׁחָנָה מַחְנֶה סִנְחַרִּיב בְּלִילָה שְׁלִפְנֵי הַמִּלְחָמָה סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַיִם, יֵצֵא מִלֵּאָךְ ה' וְהִכָּה אֶת כָּל מַחְנֶה סִנְחַרִּיב.**

נאמר בנבואת ישעיהו על סנחריב מֶלֶךְ אֲשׁוּר (ישעיה טז): **לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָאֲדוּן ה' צִבְאוֹת בְּמִשְׁמַנֵּי דְּוִין, מֵאִי בְּמִשְׁמַנֵּי דְּוִין, דּוֹרֶשֶׁת הַגְּמָרָא אֶת הַמִּילָה בְּמִשְׁמַנֵּי מִלְשׁוֹן שְׁמוֹנָה, אִמְרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יָבֵא חֻקֵּיהוּ הַמֶּלֶךְ שִׁישׁ לוֹ שְׁמוֹנָה שְׁמוֹת, וְיִפְרַע מִסְּנַחֲרִיב שִׁישׁ לוֹ שְׁמוֹנָה שְׁמוֹת.**

מבארת הגמרא: **לְחֻקֶּיהָ הִיוּ שְׁמוֹנֶה שְׁמוֹת, דְּבָתִּיב לְגַבִּי חֻקִּיהָ (שם ט ט) ב' יֵלֵד יוֹלֵד לָנוּ בֵּן יִתָּן לָנוּ וְתָהִי הַמִּשְׁרָה עַל שְׁכָמוֹ וְיִקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֶל גְּבוּר אֲבִי עַד שֶׁר שְׁלֹם, וְיֵשׁ כֵּאֵן שְׁמוֹנֶה שְׁמוֹת, פֶּלֶא, יוֹעֵץ, אֵל, גְּבוּר, אֲבִי, עַד, שֶׁר, שְׁלֹם.** מקשה הגמרא: **וְהֵאִיבָא** – והרי ישנו שם נוסף, והוא 'חֻקִּיהָ', ואם כן הִיוּ לוֹ תִשְׁעָה שְׁמוֹת. מתרצת הגמרא, 'חֻקִּיהָ' אינו שמו האמיתי, ומכונה כן על שם שְׁחֻקִּי יְהִי כְּנֶגֶד סִנְחַרִּיב שְׁהִיהָ חֻקֹּ מִמֶּנּוּ, וְחֻקֹּ מִחִילוֹ. דָּבָר אַחֵר, הוּא מְכוֹנָה 'חֻקִּיהָ' עַל שֶׁם שְׁחֻקִּי אֶת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁשָׁמִיָּם, כְּמוֹ שִׁיבּוּאֵר לְהֵלֶן שֶׁגָּרַם לְכָל יִשְׂרָאֵל שִׁיעֶסְקוּ בְּתוֹרָה.

ממשיכה הגמרא לבאר: **לְסִנְחַרִּיב הִיוּ שְׁמוֹנֶה שְׁמוֹת, דְּבָתִּיב בִּיה 'תְּגִלַּת פִּלְאִימֶר' (מלכים ב' טו כט), וְכֵן נִאֲמַר בּו 'וְיָבֵא עֲלֵיו תְּגִלַּת פִּלְאִימֶר' (דְּה"י ב' כח כ), וְעֲלֵיו עָלָה שְׁלֹמֹנָאֶמֶר מֶלֶךְ אֲשׁוּר' (מלכים ב' ח א), וְיָבֵא פִּיל מֶלֶךְ אֲשׁוּר עַל הָאֶרֶץ' (שם טו ט), וְיִשְׁלַח אֹתוֹ סְרַנָּן מֶלֶךְ אֲשׁוּר' (ישעיהו כ א), (סְרַנָּן), וְכֵן 'וְשָׂאֵר אֲמַיָּא דִּי הִגְלִי אֲסַנְפֵּר רַבָּא וְיִקְרָא' (עורא ד' ט), וְכֵל אֵלוֹ הֵם שְׁמוֹתָיו שֶׁל סִנְחַרִּיב, 'תְּגִלַּת**

(מלכים ב' יח יא) וַיָּגֵל מֶלֶךְ אֲשׁוּר אֶת יִשְׂרָאֵל אֲשׁוּרָה וַיִּנָּחַם בַּחֲלָח
 וּבַכְּבוֹד בְּהָר גּוֹזָן וַעֲרֵי מִדְיָ. שואלת הגמרא: לְהִיכָא אֲמַלִּי לָהּ –
 היכן הם אותם מקומות שהוזכרו בפסוק. מַר וּזְמַרָא אָמַר, לְאַפְרִיקָי
 – לארץ אפריקה. וְרַבִּי חֲנִינָא אָמַר, לְהָרִי כְּלוּנָה.
 ממשיכה הגמרא: אֲבָל יִשְׂרָאֵל סִפְרוּ בְּגִנּוּתָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דְּבִי
 מָטוּ – כשהגיעו למקום ששמו 'שׁוֹשׁ' אָמַר, שְׁוִיָּא בִּי אֶרֶץ – מקום
 זה שזה בטובו לארצינו. וְבִי מָטוּ עֲלֵמִין – כשהגיעו למקום ששמו
 'עלמין', אָמַר, מקום זה טוב ב'עלמין' – כירושלים, המכונה 'בית
 עולמים' (נבחים קט). וְבִי מָטוּ למקום ששמו 'שׁוֹשׁ תְּרִי', אָמַר, שהוא
 שוה עַל חַד תְּרִין – פי שנים מארצנו, ומקומות אלו מכונות כך על
 שם דבריהם של ישראל כשבאו לשם.
 הגמרא מביאה מחלוקת כיצד היתה מיתתם של חיל סנחריב.
 נאמר בפסוק לגבי חיל סנחריב (ישעיה יט): וַתִּמָּת כְּבוֹדוֹ [גִּדְרָ] יְקֹד
 בִּיקֹד אֵשׁ, מביאה הגמרא מחלוקת: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, פִּירוּשׁ הַפִּסּוּק
 הוּא ש'תִּמָּת כְּבוֹדוֹ' נשרף, וביאור המילה 'כְּבוֹדוֹ' האמור כאן לֹא
 כְּבוֹדוֹ מָשׁ – אֵין הכוונה לגוף האדם (שליפי זה 'תחת כבודו' היינו
 מה שחת הגוף, וזו השעשה), אלא 'כְּבוֹדוֹ' האמור כאן היינו בגדי
 האדם, כִּי הָאֵל דְּרַבִּי יוֹחָנָן קָרִי לֵיהּ לְמָאנִי – וכמו שרבי יוחנן היה
 מכנה את בגדיו 'מְכַבְּדוֹת', כלומר הדיברים המכבדים אותי, וכך
 'כְּבוֹדוֹ' האמור בפסוק זה היינו הבגדים של חיילי סנחריב,
 שתחתיהם יקדה אש ה', ונשרף כל הגוף שתחת הבגדים. רַבִּי
 אֶלְעָזָר אָמַר, תִּחַת 'כְּבוֹדוֹ' מָשׁ, כלומר 'כְּבוֹדוֹ' האמור כאן הוא
 הגוף, ו'תחת כבודו' היינו הנפש הנמצאת בתוך הגוף, נמצא
 ששריפת חיילי סנחריב היתה בְּשִׁרְיַת כְּנֵי אֶהָן – נדב ואביהוא,
 שנשרפו כשהקריבו אש וזה לפני ה', מַה לְחֵלְוִי – בשריפת בני
 אהרן, היתה שְׁרִיפַת נֶשְׁמָה וְאֵילוּ הגוף נשאר קַיָּים, אָף כָּאֵן –
 בשריפת חיילי סנחריב היתה שְׁרִיפַת נֶשְׁמָה, וְגוֹף קַיָּים.
 ברייתא נוספת בענין חיילי סנחריב: תָּנָא מְשִׁמִּיָּה – שנינו ברייתא
 משמו דְּרַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן קִרְתָּה, פִּרְעָה שְׂחִירָה אֵת ה' בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא
 בּוֹיּוֹן פָּחוֹת מִהַמְּחֹרֵף עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, זֶכֶה וְנִפְרַע הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִמֶּנּוּ בְּעֶצְמוֹ, שִׁישׁ בֹּזֵה פָּחוֹת בּוֹיּוֹן מְעוֹנֵשׁ עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, אֲבָל
 סְנַחְרִיב שְׂחִירָה אֵת ה'

פלאסר, פלנאסר, שלמנאסר, פול, סרגון, אסנפר, רבא, יקירא'.
 מקשה הגמרא: וְהָיִיכָא שֶׁם נוֹסֵף, והוא 'סְנַחְרִיב', ונמצא שהיה לו
 תשעה שמות. מתרצת הגמרא: 'סְנַחְרִיב' אינו שמו האמיתי, והוא
 מכונה כך, כיון ש'פִּיחָהּ רִיב', כלומר, ששלח אליהם את רבשקה
 שידבר עם העם בלשון יהודית, שיריבו עם חזקיה וימדרו בו. דְּבִי
 אָמַר, הוא מכונה כך כיון שָׁפַח וַיִּנָּחַר – שאמר והטיח דְּבָרִים בְּלִפְנֵי
 מַלְכָּה, כמו שיבואר להלן ששלח את רבשקה לחרף ולגדף.
 דרשה נוספת בענין שמותיו של סנחריב: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מִפְּנֵי מַה
 יָזָה אוֹתוֹ רָעָע – סנחריב, לְקָרוֹתוֹ אֶסְנַפֵּר רַבָּא וְיִקְרִיא', אסנפר
 הגדול והנכבד, מִפְּנֵי שְׁלֵא סִפֵּר בְּגִנּוּתָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁנָאֵמַר
 (מלכים ב' לב) שֶׁאִמַּר לְיִשְׂרָאֵל שִׁיכְנֻעַ לוֹ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לַחֲזוּקָה,
 וישארו בינתיים בארצם 'עַד בּוֹאִי וְלִקְחָתִי אֶתְכֶּם אֶל אֶרֶץ כְּאַרְצְכֶּם'
 [ושהיתה דרכו של סנחריב שכל ארץ שכבש היה מעביר את
 יושביה לארץ אחרת], וְלֹא גִינָה אֵת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לִזְמַר שֶׁהָאֶרֶץ
 שִׁיקָח אוֹתָם אֵלֶיהָ הִיא טוֹבָה יוֹתֵר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֵלֹא שֶׁהִיא כְּמוֹ
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
 הגמרא מביאה מחלוקת בענין זה שאמר להם שיקחם 'אל ארץ
 כְּאַרְצְכֶּם' רַב וְשִׁמְוָאֵל נִחְלְקוּ בֵּיהּ, חֵד מֵהֶם אָמַר, שִׁמְפֹּסוּק זֶה מוֹכַח
 שֶׁסְנַחְרִיב מֶלֶךְ פִּסְתָּ הָיָה, וְחֵד אָמַר, שִׁמְוָכָה מִהַפִּסּוּק שֶׁמֶלֶךְ מִיִּפְשׁ
 הָיָה. מבארת הגמרא: לְמָאֵן דְּאָמַר מֶלֶךְ פִּסְתָּ הָיָה, טַעמָה, שֶׁנֶּחָה
 בַּחֲכָמָה בְּמַה שֶׁלֹּא אָמַר לָהֶם שִׁיקָח אוֹתָם לָאֶרֶץ טוֹבָה יוֹתֵר
 מֵאֶרֶצָם, מִפְּנֵי שֶׁחֲשַׁב, אִי אֲמִינָה לָהּ עֲרִיצָא מֵאֶרֶצְיָכוּ – אם אמר
 לָהֶם שֶׁאִיקָח אוֹתָם לָאֶרֶץ טוֹבָה יוֹתֵר, אָמַר – יֵאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 קָא מְשַׁקְרָת – אתה משקר, שֶׁהִי אֵין אֶרֶץ טוֹבָה יוֹתֵר מֵאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל. וְאֵמָן דְּאָמַר מֶלֶךְ מִיִּפְשׁ הָיָה, טַעמָה שִׁישׁ טַפְשׁוֹת דְּבִרְבֵּי,
 שֶׁהִי יֵאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אִם יִקָּח אוֹתָם לָאֶרֶץ טוֹבָה יוֹתֵר מֵאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, אִם בֶּן מֵאִי רְבוּתִיָּה – אם בן מה הגדולה בכך, כלומר מה
 הרווח שיהיה להם בכך שגילה אותם לארץ זו ומדוע ירצו להכנע
 לו מִמַּמְנָת זֶה, וְהִיא לוֹ לִזְמַר לָהֶם שִׁיקָח אוֹתָם לָאֶרֶץ טוֹבָה יוֹתֵר
 מֵאֶרֶצָם.
 הגמרא מבררת להיכן הוגלו עשרת השבטים: כְּשֶׁאִמַּר סְנַחְרִיב
 'וְלִקְחָתִי אֶתְכֶּם אֶל אֶרֶץ כְּאַרְצְכֶּם', כּוּוֹנֵת הִיא לְאוֹתָהּ אֶרֶץ
 שֶׁכְּבֵר הָאֵל לִפְנֵי כֵן אֵת עֶשְׂרֵת הַשְּׁבִטִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּפִּסּוּק

סנהדרין דף צד עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) רמא

מקשה הגמרא: אלא – כיון שאכן התנבא ישעיה על ביאת סנחריב
לארץ ישראל, מאי מעמא אינניש – מדוע נענש סנחריב על
מעשיו, והרי הלך ברשות. מתרצת הגמרא: נביא, רק מעשרת
השקמים איתנבי ויהתנבאו, שישחית את ארצם, ואילו איהו –
סנחריב, יהיב דעתיה על בולא וירשלים – נתן דעתו על החרבת כל
ירושלים, וגם על בית המקדש שנמצא בה.
הגמרא מבארת את המשך הפסוקים: בשעה שבא סנחריב על
ירושלים, בא ישעיה הנביא ואמר ליה לסנחריב, 'כי לא מועף לאשר
מוצק לה' (ישעיה ח כג), אמר רבי אלעזר בר רב הונא, כך הוא פירוש
הפסוק, 'כי לא מועף, אין נמסר עם של חזקיה שהוא עזיף ויגע
בתורה, לאשר מוצק לה', ביד מי המציץ לו, כלומר ביד סנחריב.
דורשת הגמרא את סיום הפסוק: מאי – מה ביאור הפסוק (שם) בעת
הראשון תקל ארצה ובלון וארצה נפתלי והאחרון הכבד דרר הים
עבר הירדן גליל הגוים, כך הוא ביאורו, אמר הנביא לסנחריב,
'הראשון הקל, דורו של חזקיה הוא לא פראשונים – עשרת
השבטים שגלו ראשונים, שחלקם מנויים בפסוק (נפתלי וחבלון),
שהם חקלו מעליהם עול תורה, ולכן גלו, אלא והאחרון הכבד,
כלומר, אכל אחרונים – עמו של חזקיה שהכבירו עליהן עול תורה,
'דרר הים עבר הירדן, כלומר, ונחמתו כן ראויין חקלו לעשות להם
גם בעזרי הים – כישראל שעברו בים סוף ביציאת מצרים,
וכדורכי הירדן – כישראל שעברו בירדן בכניסתם לארץ בזמן
יהושע בן נון, ונבקעו מימיו. ועל זה נאמר סיום הפסוק, 'גליל
הגוים, וכך הוא נדרשו, כיון שראויים ישראל לנס, אם חוזר בו
סנחריב מלהלחם בירושלים, מוטב, ולא יענש, ואם לאו – אלא
יעלה למלחמה על ירושלים, אני מעשה לו גליל בגוים' – שיתגלגל
בחרפה בכל העמים.
הגמרא ממשיכה ומבארת את הפסוקים בענין זה. נאמר בפסוק:
'ועש כזאת יחזקיהו בכל יהודה ועש הטוב והישר והאמת לפני
ה' אלהיו, ובכל מעשה אשר החל בעבודת בית האלהים ובתורה
ובמצוה לדרש לאלהיו, בכל לבבו ועש והיחלית, אחרי הדברים
והאמת האלה בא סנחריב מלך אשור ויבא ויהודה ויחזקיהו
המצורות ויאמר לבקעם אליו' (יה"ב ב לא כ"בא, לב א), ומשמע שאחרי
הדברים והאמת האלה היינו אחרי שהיו חזקיה ועמו עוסקים
בתורה ובמצוות, כמבואר בפסוקים הקודמים. תמחה הגמרא: 'האי
רשנא להאי פירשנא' – וכי ראוי להביא מתנה כזו לאדם חשוב
כזה, כלומר, וכי מחמת שהיו חזקיה ועמו עוסקים בתורה היו
ראויים לעונש זה שיבוא עליהם סנחריב.
מבארת הגמרא אלא כך הוא פירוש הפסוק, 'אחרי הדברים
והאמת' (אחר מאי) [מאי אחר], אמר רבנא, לאשר שקפין הקדוש
ברוך הוא ונשבע, וזהו פירוש הלשון 'אמת', שחותרו של הקדוש
ברוך הוא 'אמת', ונשבע כיון שאמר כך, אי אמיתא ליה – אם
אומר לו לחזקה מתחילה, מיתיתא ליה לסנחריב ומסרנא ליה בידך
– אביא עליך את סנחריב וצבאו, ואמסור אותו בידך, שתצנחנו,
השתא אמר – עתה הוא יאמר כך, לא הוא פשינא ולא פשינותיה
פשינא' – איני רוצה שיבוא אף שצנחנו, כיון שאינו רוצה בפחד
שיהיה ממנו, מיד קפין הקדוש ברוך הוא ונשבע דמיתיתא ליה –
שיביא את סנחריב, שגמאר (ישעיה יד כ"בא) 'נשבע ה' צבאות לאמר
אם לא פאשר דמיתי בן חתיה ובאשר יעצתי היא תקום, לשבור
אשור בארצי ועל חר אבוסני וסר מעליהם עולו וסבלו מעל שכמו
יסור',
אמר רבי יוחנן בביאור הפסוק 'ועל חר אבוסנו', אמר הקדוש ברוך
הוא, 'בא סנחריב וסיעתו, ויעשה אבוס' – כלי שאוכלים בו
הבהמות לחזקתו ולסיעתו, שלאחר שמתה בו חיילי סנחריב היו
ישראל מאוכלים את בהמותיהם מתוך עצמותיהם, ונעשו להם
כאבוס.
בסיום הפסוק נאמר 'וסר מעליהם עולו וסבלו מעל שכמו יסור'.
הגמרא מביאה פסוק נוסף בענין זה. נאמר בפסוק: 'וזהו ביום ההוא
יסור סבלו מעל שכמו ועולו מעל צנאך וחובל עול מפני ששן'

על ידי שליח, כמו שיבואר להלן, נפרע הקדוש ברוך הוא ממנו על
ידי שליח, שהוא בזיון גדול יותר.
מבארת הגמרא: פירעה חירף בעצמו, דכתבי ביה (שמות ה ב) 'יאמר
פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו', ונפרע הקדוש ברוך הוא ממנו
בעצמו, דכתבי (שם יד כו) 'ונפרע ה' את מצרים בתוך הים', וכתבי
בחבוקק הנביא ששיב לקדוש ברוך הוא, ואמר (חבוקק יט) 'דרבך
ביום סופר', וגו', וסנחריב חירף על ידי שליח, דכתבי (ב' יט כב)
'בד מלאכיד תרפת ה', נפרע הקדוש ברוך הוא ממנו על ידי שליח,
דכתבי (שם יט לה) 'יהיה בלילה ההוא וצא מלאך ה' ויך במחנה אשור
מאח ושמונים וחמשה אלף וגו', וישכימו בבקר ויהנה כלם פגרים
מתים.
הגמרא מבארת את חירופו של סנחריב: רבי חנינא בר פפא רמי –
הקשה סתירה בין הפסוקים, כתיב בספר ישעיה (לז כד) לגבי חירופו
של סנחריב, 'ותאמר ברב רבבי אני עליתי מרום הרים ירדתי לגנון
וגו' וצבוא מרום קיצו', וכתבי בספר מלכים (ב' יט כב) 'ותאמר ברב
רבבי וגו' וצבואה מלון קיצו'. תירץ רבי חנינא, אמר אותו רשע,
בתחלה אחריב דירה של מטה – בית המקדש המכונה 'מרום',
שנאמר (ירמיה יז יב) 'כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו, ואחר
כך אחריב דירה של מעלה, המכונה 'מלון', ששם הוא מקום
הימצאות תמידי.
הגמרא דורשת פסוקים נוספים האמורים בסנחריב: אמר רבי
יהושע בן לוי, מאי דכתבי – מה פירוש הפסוק (מלכים ב' יח כח) שאמר
רשעיה לעבדי חזקיהו כשצר על ירושלים, 'עתה המפלצתי ה'
עליתי על המקום הזה להשחיתו, ה' אמר אלי עלה אל הארץ הזאת
והשחיתה, מאי היא – מה פירוש דבריו, היכן אמר לו ה' להשחית
את ארץ ישראל, אלא דשמע לישעיה הנביא דקאמר (ישעיה ח יד)
'עז כי מאס העם הזה את מי השילוח ההולכים לאט ומשוש את
רצין וכן רמליהו, ולכן הנה ה' מעלה עליהם את מי הנקה העצומים
והרבים את מלך אשור ואת כל כבודו' וגו'. מבארת הגמרא את
הפסוק: אמר רב יוסף, אלמלא תרונא דהאי קרא – לולי התרגום
של פסוק זה, לא הוה ידענא מאי קאמר – לא היינו מבינים את
כוונתו, והתרגום הוא כך, 'חלף דקין עמא הדין במלכותא דבית דוד
– כיון שמאס העם הזה במלכות בית דוד, דמפרי להון בנתיב כמי
שילוחא דגנדין בנתיב – שמנהיגים אותם בנחת, כדרך מי השילוח
הזורמים בנחת, ואיתרעאוי ברצין ובר רמליה' – ורצו ישראל
להשחית את מלכות בית דוד ולהמליך עליהם את רצין מלך ארם
ופקח בן רמליה מלך ישראל, שהיו מתגרים במלכות יהודה.
קודם שהביאה הגמרא את המשך נבואה זו שמחמתה חשב
סנחריב שה' אמר לו לעלות על ישראל, הגמרא מבארת תחילה
פסוק זה. מבארת הגמרא מדוע העדיפו ישראל את מלכות פקח
בן רמליהו על פני מלכות חזקיהו: אמר רבי יוחנן, מאי דכתבי (משלי
ג ל) 'מארת ה' בבית רשע ויגה צדיקים יבדד', כך יש לפרש, 'מארת
– יקללתו ה' בבית רשע' זה פקח בן רמליהו מלך ישראל, שהיה אוכל
אנשים פאה ונזלות בקניניהם סעודה, כלומר, קללת ה' היתה בו,
שלא היה שבע ממנה שאוכל, ונהו רביתו צדיקים יבדד, זה חזקיה
מלך יהודה, שהיה אוכל לישראל ורק פסעודה, כלומר, היה אוכל
מאכל קל כירק, ואף אותו היה אוכל רק במידה הנצרכת, והיה
שבע ממנו. וכיון שראו ישראל שחזקיהו לא היה עורך סעודותיו
כדרך המלכים, אמרו שאינו ראוי להיות מלך, ורצו שימלוך פקח
בן רמליהו תחתיו.
הגמרא חוזרת ומסיימת את הענין הקודם, היכן הנבואה שמחמתה
סבר סנחריב שרצון ה' להחרים את ירושלים: נאמר בהמשך
הפסוקים בישעיה (ישעיה ח יד), 'ולכן רממות שרצו ישראל בפקח
במקום חזקיהו, הנה ה' מעלה עליהם את מי הנקה העצומים והרבים
את מלך אשור ואת כל כבודו ועלה על כל אפיקיו והלך על כל
גדותיו, וכתבי 'חלף ביהודה שטף ועבר עד צנאר' יגיע והיה טעות
כפיו מלא רחב ארצך עקמו אל, והיינו שאמר לו ה' שיעלה
וישחית את ארץ ישראל, וזהו מקור דבריו של רבשקה.

(ישעיה יב), אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּפָתָא, פִּירוּשׁ הַפֶּסֶק הוּא, חוּבֵל – יוֹשַׁחַת
 עוֹל שֶׁל סִנְחָרִיב מִפְּנֵי שִׁמְנֵי שָׁל חֻקֵּיהוּ שֶׁהָיָה דוֹלֵק בְּבֵיתוֹ בְּנִסְיוֹת
 וּבְבֵיתוֹ מִדְּרָשׁוֹת, מִתּוֹךְ שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה בְּלִילוֹת הָיוּ זֻקְקִים
 לִשְׁמֹן רֶב. מִה עָשָׂה חֻקֵּיהָ כִּדֵּי יַעֲסִקוּ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹרָה וַיְהִי שִׁמְנֵי
 דוֹלֵק בְּבֵיתוֹ בְּתוֹרָה, נֶעְץ חֶרֶב עַל פֶּתַח בֵּית הַמִּדְרָשׁ, וְאָמַר, כֹּל מִי
 שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה יִדְרֹךְ בְּחֶרֶב זוֹ. וּבִאֲתוֹת זֶמֶן בְּדָקוּ מִן שִׁבְעֹפֶן
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע שִׁבְדְּרוּמָה, וְלֹא מִצְאוּ עִם הָאֶרֶץ, וּבִדְקוּ
 מִנְּבֵת שִׁבְקָה הָאֶרֶץ וְעַד אֲנִיפְרָם שִׁבְקָה הַשְּׁנִי, וְלֹא מִצְאוּ תִינוּק
 וְתִינוּקוֹת – יֵלֵד וְיֵלֵדָה, אִישׁ וְאִשָּׁה, שְׁלֵא הָיוּ בְּקִיָּין בְּהִלְבוֹת טוֹמְאָה
 וְנִהְרָה, אֲלֵא כוֹלָם הָיוּ בְּקִיָּים בְּהִלְבוֹת אֵלֹ. וְעַל אוֹתוֹ הַדּוֹר הוּא
 אָמַר (ישעיה יבא, כב) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה אִישׁ עֹנֵה לְבָרָךְ וְשִׁתִּי צָאן'
 וְגו', שֶׁמִּתּוֹךְ עֵסֶק בְּתוֹרָה לֹא יִגְדְּלוּ צָאן רַב, אֲלֵא כֹל אֶחָד יִהְיֶה
 בְּמִבּוֹת כִּשְׁנֵי וְלֹא יוֹתֵר, וְאָמַר, וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה כֹל
 מְקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה שֵׁם אֱלֹהֵי גִפְן בְּאֵלֶּף כֶּסֶף לְשִׁמִּיר וְלִשְׁתִּי יִהְיֶה'
 כְּלוֹמֵר, אֵף עַל פִּי שֶׁהָיָה מִחִיר אֱלֹהֵי גִפְן בְּאֵלֶּף כֶּסֶף, שֶׁהוּא סְכוּם
 כֶּסֶף גָּדוֹל, כִּיּוֹן שֶׁלֹּא הָיוּ גִפְנִים רַבִּים וְהָיָה רוּחַ גָּדוֹל בַּעֲבוּרָת
 הַגִּפְנִים, אֵף עַל פִּי כֹן 'לְשִׁמִּיר וְלִשְׁתִּי יִהְיֶה' – לֹא הָיוּ מַעֲבִידִים אֵת
 גִּפְנֵיהֶם וְעָלוּ בָהֶם קוֹצִים, כִּיּוֹן שֶׁרָצוּ כוֹלָם לַעֲסוֹק בְּתוֹרָה.
 אֲגִמְרָא דּוֹרֶשֶׁת פֶּסוּק נוֹסֵף. נֹאמַר בְּפִסְקוֹ: וְאִוֹסֶף שְׁלֹלֶכָם אוֹסֶף
 הַחֲסִיל בְּמִשְׁק גְּבִים שׁוֹקֵק בּו' (שם דג, ט) מִבֹּאֲרַת הַגִּמְרָא: אָמַר לָהֶם
 יִשְׁעִיָּה הַנְּבִיא לְיִשְׂרָאֵל, אֲסָפוּ שְׁלֹלֶכָם, אֲסָפוּ אֶת הַשִּׁלָּל שֶׁל חֲסִיל
 סִנְחָרִיב. אָמְרוּ לוֹ יִשְׂרָאֵל, כִּיכֵד נֹאסֶפְנוּ, הָאֵם לָבוֹז כֹּל אֶחָד
 לַעֲצֻמוֹ כְּמֹה שִׁירְצָה, אוֹ לְחָלֹק בּוֹ כוֹלָם בִּשְׁוֹה. אָמַר לָהֶם, בְּאִוֹסֶף
 הַחֲסִיל – כֹּאסִיפֵת הָאֲרֻבָּה, כְּלוֹמֵר, מִה אִוֹסֶף הַחֲסִיל כֹּל אֶחָד וְאֶחָד
 מִהָאֲרֻבָּה אוֹסֵף לַעֲצֻמוֹ, אֵף שְׁלֹלֶכָם כֹּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹסֵף לַעֲצֻמוֹ.
 אָמְרוּ לוֹ יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הַמָּמוֹן שֶׁל עֲשֻׁרֵּת הַשְּׂכִרְיָם שֶׁהוֹגְלוּ עַל יַדִּי
 סִנְחָרִיב מִעֹרֶב בּוֹ, וְאֵם כֵּן יֵשׁ בּוֹה מִשּׁוּם גוֹל. אָמַר לָהֶם אֵת הָאֲמוֹר
 בְּסוּיֵם הַפֶּסֶק, 'בְּמִשְׁק גְּבִים שׁוֹקֵק בּו' – כְּקוֹל הַשְּׁקָאָת צִינוּרוֹת שֶׁ
 מִיָּם הַנוֹבְעִים מִהָאֲדָמָה הַשְּׁקִיב בּוֹ, כְּלוֹמֵר, מִמּוֹן זֶה הָרִי הוּא כֹאִילוֹ
 נִבְעוּ עָלָיו מִיָּם וְהִטְבִּילוּהוּ וְטִהְרֻהוּ, וְהִינֵנוּ מִה גְּבִים – צִינוּרוֹת
 מִיָּם הֵלְלוּ מַעֲלִין אֶת הָאֱדָם הַטּוֹבֵל בָּהֶם מִטּוֹמְאָה לְמַהְרָה, אֵף
 מִמּוֹנֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן שֶׁנֶּפֶל בְּיַד עוֹבְרֵי בּוֹקֵבִים, מִיָּד טִהַר מִשּׁוּם
 אִיסוּר גוֹל, כִּיּוֹן שֶׁכֵּבֶר הִתִּיאִשׁוּ מִמֶּנּוּ הַבַּעֲלִים, וְאֵין לָכֵם לַחֲשׂוֹשׁ
 מִלְּקַחְתָּהוּ. (וְדַבֵּר זֶה הוּא בְּדֶרֶךְ פֶּסָא – כְּפִי שֶׁאֲמַר רַב פֶּפֶא בְּמִקּוֹם

אֲחֵר, דְּאָמַר רַב פֶּסָא, עֲמוּן וּמוֹאֵב טְהוֹר בְּסִיחוּן, כְּלוֹמֵר, סִיחוּן טִהַר
 וְהִתִּיר לְיִשְׂרָאֵל לִכְבוֹשׁ אֶת עֲמוּן וּמוֹאֵב, שֶׁאֵף שֶׁהוֹדְרוּ יִשְׂרָאֵל
 שֶׁלֹּא לְהִלָּחֵם בַּעֲמוּן וּמוֹאֵב, שֶׁנֹּאמַר (דְּבָרִים ב ט, יט) 'אֵל תֵּצֵר אֶת
 מוֹאֵב' וְכֵן 'וְקִרְבָּתָ מוֹל בְּנֵי עֲמוּן אֵל תֵּצֵר' וְאֵל תִּתְּנֵךְ בָּם, כְּכֹ
 מִקּוֹם כְּבוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֶת אֶרֶצָם, שֶׁכִּיּוֹן מִלֵּךְ הָאֲמּוֹרִי בִּבְשׁ
 אֶת אֶרֶץ מוֹאֵב, הוֹתֵר לְיִשְׂרָאֵל לִכְבוֹשׁ אֶת אֶרֶץ מוֹאֵב מִיַּד סִיחוּן,
 כְּפִי שֶׁנֹּאמַר (בְּמִדְבָּר כֹּא כִּחִיכ) וַיִּזְקַח יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הָעָרִים הָאֵלֶּה
 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּכָל עָרֵי הָאֲמּוֹרִי בַחֲשׁוֹנוֹ וּבְכָל בְּנֵיהֶם, כִּי חֲשָׁבוּן עִיר
 סִיחוּן מֶלֶךְ הָאֲמּוֹרִי הוּא וְהוּא נִלְחָם בְּמֶלֶךְ מוֹאֵב הָרָאשׁוֹן וַיִּקַּח אֶת
 כָּל אֶרְצוֹ מִיָּדוֹ עַד אֶרֶץ).
 אָמַר רַב הוֹנָא, עֲשֵׂר מִפְּעוֹת – עֶשֶׂר נִסְיוֹנוֹת, שֶׁנֶּסֶךְ מִמְּקוֹם לְמִקּוֹם,
 נֶסֶךְ אוֹתוֹ רֶשַׁע וְסִנְחָרִיב בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁבֵּא לְהִלָּחֵם בִּירוּשָׁלַם,
 שֶׁנֹּאמַר (ישעיה י כח, ל) עַל עֵבֶר בְּמִנְיֹן לְמִכְשָׁשׁ וַיִּקְרֹי בְּלִי, וְעָבְרוּ
 מִעֲבָרָה נֶסֶךְ מִלּוֹן לִנְי הַחֲדָה רַחֲמָה נִבְעַת שְׂאוֹל נֶסֶךְ, צִהְלִי
 קוֹלֶךְ בַּת גִּלִּים הַקְּשִׁיבִי לִישָׁה עֲנִיָּה עֲנִתוֹת, נִרְדָּה מִדְּמֵנָה וַיִּשְׁכְּבֵי הַנְּבִים
 הַעֲצִיזוֹ, (עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוֹד נִיפְאֵר יָדוֹ הָרַב בַּת צִיּוֹן נִבְעַת יְרוּשָׁלַם),
 וְהִבִּינָה הַגִּמְרָא שֶׁכֵּל הַשְּׁמוֹת שֶׁנִּזְכְּרוּ כֹאן הֵם שְׁמוֹת מְקוֹמוֹת, וְהֵם:
 עֵינִת, מִגְרוֹן, מִכְשָׁשׁ, מִעֲבָרָה, נֶבֶךְ, רְמוֹה, גִּבְעַת שְׂאוֹל, בַּת גִּלִּים,
 לִישָׁה, עֲנִתוֹת, מִדְּמֵנָה, גְּבִים.
 מִקְשָׁה הַגִּמְרָא: הִרֵי הֵנָּה מוֹאֵב חוּיִין – נִשְׁנו כֹּאן יוֹתֵר מִעֲשָׂרָה
 מְקוֹמוֹת, שֶׁהָרִי יֵשׁ כֹּאן שְׁנַיִם עֶשֶׂר. מִרְצַת הַגִּמְרָא: הַפֶּסֶק 'צִהְלִי
 קוֹלֶךְ בַּת גִּלִּים הַקְּשִׁיבִי לִישָׁה עֲנִיָּה עֲנִתוֹת' אֵינוֹ חֵלֶק מִמִּסְעוּתוֹי שֶׁל
 סִנְחָרִיב, אֲלֵא יִשְׁעִיָּה הַנְּבִיא הוּא דְּאָמַר לָהּ לִכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, 'צִהְלִי
 קוֹלֶךְ בַּת גִּלִּים', וְיֵבֶת גִּלִּים' זוֹהִי כִנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ שֶׁל
 אֲבִיהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב הַמְּכַוְּנִים 'גִּלִּים' כִּיּוֹן שֶׁעָשׂוּ מִצּוֹת כְּגִלִּי הֵם,
 'הַקְּשִׁיבִי לִישָׁה', כְּלוֹמֵר, מִהָיָה לֹא תִסְתַּפִּי – מִסִּנְחָרִיב אֵין לָךְ
 לַחֲשׂוֹשׁ, וְלָכֵן 'צִהְלִי קוֹלֶךְ' וְשִׁמְחִי, אֲלֵא אִסְתַּפִּי – יֵשׁ לָךְ לַפְחָד
 מִבְּנוֹבִדְנָצַר הַרְשָׁעִי, דְּתַתִּיל – שֶׁהוּא נִגְמָשׁ לְמִכְשָׁשׁ, וְהוּא 'הַקְּשִׁיבִי
 לִישָׁה', וּמִנֵּין שֶׁנְּבוֹכַדְנֶצַּר נִגְמָשׁ לֵאמֹר, שֶׁנֹּאמַר לִגְבִי נְבוֹכַדְנֶצַּר
 (יִרְמְיָה ד ז) 'עֲלֵה אֶרְצָה מִסּוּבֹבּוֹ וְגו', וּמִשְׁחִית גּוֹיִם נִסַּע יֵצֵא מִמְּקוֹמוֹ
 לְשׁוּם אֶרֶץ לְשִׁמְחָה עֲרִיף תִּצְיָנָה מֵאֵין יוֹשֵׁב'. וְכִיּוֹן שֶׁפֶסֶק 'צִהְלִי
 קוֹלֶךְ' אֵינוֹ בְּמִנְיֵן הַמִּסְעוֹת, פָּחַתוּ שְׁלֹשָׁה מִסְעוֹת מִן הַמִּנְיֵן.
 הַגִּמְרָא מִבֹּאֲרַת זֶה הַמִּשְׁךְ הַפֶּסֶק: מֵאֵי